

Datum: 27. února 2017

Kontrola NKÚ neshledala u SŽDC porušení zákonů při přípravě a realizaci projektů GSM-R a ETCS

Činnost Správy železniční dopravní cesty při přípravě a stavební realizaci projektů týkajících se zajištění interoperability na stávajících železničních tratích se zaměřením na postup při zadávání veřejných zakázek byla v souladu se zákonem a bez systémových nedostatků. K tomuto závěru dospěl po více jak půlroční kontrole Nejvyšší kontrolní úřad.

Kontrolováno bylo období od roku 2009 do doby ukončení kontroly, tedy do 30. listopadu 2016. V uvedeném období prověřovali kontroloři NKÚ Generální ředitelství SŽDC, Stavební správu západ, Ministerstvo dopravy ČR a Státní fond dopravní infrastruktury.

Česká republika buduje systémy GSM-R a ETCS na základě příslušných směrnic Evropského parlamentu o interoperabilitě železničního systému v Evropské unii a v souladu s platným implementačním plánem, který je nastaven tak, aby bylo dosaženo plánovaných cílů v roce 2030. Budování systému GSM-R, který je komunikační platformou pro systém ETCS, probíhá ve srovnání se systémem ETCS výrazně rychleji. GSM-R je autonomním systémem, který je nezávislý na okolních systémech provozovaných na železniční dopravní cestě. Technologií GSM-R je možné vybavit všechny železniční tratě bez ohledu na stáří a technickou úroveň okolního zabezpečovacího zařízení, které je na těchto tratích provozováno. Systém ETCS, na rozdíl od technologie GSM-R, je třeba přímo navázat na provozovaná zabezpečovací zařízení. Aby bylo možné tuto vazbu realizovat, je třeba dotčená zabezpečovací zařízení vybavit potřebnými technickými a komunikačními prostředky. Tento proces je sám o sobě technicky, provozně a ekonomicky náročný. V mnoha případech je nutné přistoupit ke komplexní rekonstrukci těchto systémů a vybudovat potřebnou infrastrukturu a technologie v rámci předchozích staveb, protože vazba systému ETCS na starší technologie zabezpečovacích zařízení není možná. Korekce předpokládaného rozšíření ETCS, provedená v roce 2015, vycházela ze zkušeností získaných s výstavbou v uplynulém období. V současné době je v realizaci výstavba ETCS v úseku Petrovice u Karviné – Přerov – Břeclav, správce železnice předpokládá vypsání tendru na realizaci úseků Kralupy nad Vltavou – Praha – Kolín a Přerov – Česká Třebová v březnu a dubnu letošního roku.

Stanovení objektivní předpokládané ceny je možné na základě přípravné dokumentace, respektive projektu stavby. Samotné zavedení systémů GSM-R a ETCS je výrazným a nezpochybnitelným přínosem pro bezpečnost železničního provozu, protože implementací těchto technologií lze zabránit železničním

nehodám s fatálními následky, případně tyto následky zmírnit. Samotný fakt existence a provozování systému ETCS a jeho přínos ke zvýšení úrovně bezpečnosti je jedním z faktorů vedoucím ke zvýšení atraktivity a konkurenceschopnosti železniční dopravy.

Specifické technické požadavky, které uplatňovala SŽDC, vycházely ze závazných technických specifikací systému GSM-R platných v rámci celé Evropy. Dalším důvodem pro uplatnění specifických technických požadavků je fakt, že GSM-R je komunikační platformou pro systém ETCS a otázka bezpečné a spolehlivé funkce tohoto systému byla a je na prvním místě. Z důvodu zajištění bezpečnosti a spolehlivosti systému bylo požadováno dodání takové technologie, která je plně kompatibilní s již nasazenou technologií, a u které je tato kompatibilita prokázána nezávislou osobou. Na straně SŽDC nebylo prokázáno žádné porušení zákona při zadávání veřejných zakázek. Všechny podněty podané ze strany uchazečů k ÚOHS a jejich výsledky potvrdily správnost postupu na straně SŽDC. Ta byla potvrzena i Evropskou komisí.

Mobilní telefony GSM-R se na rozdíl od klasických mobilních telefonů používaných v sítích veřejných operátorů nevyrábějí v miliónových počtech, ale ve velmi malých výrobních sériích, což je dáno jejich reálnou provozní potřebou. Dalším specifikem těchto přístrojů je implementace speciálních funkcí používaných pouze v železničním provozu a u některých typů i požadavky na velmi vysokou mechanickou, případně klimatickou odolnost. Speciální mobilní telefony určené pro provoz v těžkých podmínkách musí zvládnout náročný a dlouhodobý provoz bez nutnosti dobíjet baterie během pracovní směny. Tyto faktory mají velmi výrazný vliv na cenu jednotlivých typů mobilních telefonů. Cenové rozmezí u některých typů mobilních telefonů je ovlivněno počtem kusů vyrobených v konkrétních výrobních sériích.

Kateřina Šubová
Správa železniční dopravní cesty, státní organizace
T: 601 380 700
E: subova@szdc.cz
www.szdc.cz

